

מסורת הש"ס

מקום שנהגו פרק רביעי פסחים

נז.

עין משפט
נר מצוה

גה א מ"י מ"ה מהלכות
משנה קדמית הל"כ:

רבינו חננאל

ואוקימנא לה ל"י יוסי ור"י
שפיען, ומאי אף דקמיה ח"ק
והא אלפא, והכי קמני
נחנין ללפת ולכרוב, ר'
יוסי אומר ואף לקפלוט, ריש
ר' יוסי הוא הנגא קמא
דפליג על ר' שמעון, ותניא
אידן נחנין פאה קמא ללפת
ולקפלוט, ר' שמעון אומר
ללפת ואף לכרוב, ריש
הוא הנגא קמא דר' יוסי,
במצא חנא קמא דר' יוסי
ר' שמעון, וח"ק דר' יוסי
יוסי, ואמאי דקמיה ח"ק
ראשון, מטיף עליה בר
פולגותא אף כן וכך, כן
ב"י ח"ק נחנין פאה
לח"ק, בא אביי ופאנאן
לעניינן טעונין ועומדין
בפחת הנגא, אמר להם בני
השלישי מעליהם ואני נחנין
לכח כפליים מעשר דני, לא
מפני ששני צרה, אלא
מפני שאמר חכמים אין
נחנין פאה לירק, ח"ד
בשאלה היו מנחין
עירות קדשים בלשכת בית
המדרש ולעיר היו חולקין
אותן, והיו בעלי זרעות
נוטלין אותן בבורע,
הקדושים בעליהם לשימוש
כר, עד כדי שיהיו עולי
גדלים ובעיני גבורין,
וחנניהן אמרכלין
ועבדיהן חובטין העם
במקל, ח"י אביע צווחות
צווחה עורה, שתיים ככניס
ושתים ביציאה, ראשונה
צווחה צאו מכאן בני עלי,
שטמא היכל ה', ועוד
צווחה, צא מכאן ישישכר
איש כפר דקאין שסכבר
עצמו, וברך ידיו כשיצא
ועבד עבודה, ונמצא
מבזה קדש שמים ליגע
בהן בידו, ועוד צווחה שאו
שערים ראשיכם ויכנסו
יוחנן בן גוריון תלמיד
פצאי ופילא כרסו מקדש
שמים, ועוד צווחה עורה
שאי שערים ראשיכם
ויכנסו ישמעאל פן פאיבי
תלמידיו של פנחם וישמש
בכהונה גדולה, חרין
עליך פרק מקום שנהגו

אלא פני שאמרו חכמים אין פאה לירק, ואם תאמר מכל מקום
ליפטר ממעשר מפני שהפקידם והפקד פטור ממעשר וי"ל
כ"ה דלמרי כמס' פאה (פ"י מ"א) אינו הפקר עד שיופקר לעניים
ולעשירים כשמיטה וילפינן (בירושלמי) משמיטה דכמיט
ושמיטה מה ח"ל ושמיטה יש לך
נטישה אחרת שהיא כו ומה היא זו
הפקר לעניים ולעשירים א"י אפילו
בית שמאי דילפי מפיאה וסביר דהפקר
לעניים הפקר (והכל ממיני משום
דהפקר נטעות הוה) וטעמא מפרש
המס דכמיט פסיא לעני ולגר מה
תלמוד לומר מעוזה אולם יש לך
עויבה אחרת שהיא כו ומה היא זו
לעניים ולא לעשירים ומיהו בפסיא
גופיה כולי עלמא מודו דפטורה
בדרשין בספרי ובה הלוי כי אין לו
חלק ומחלה עמך יא זה שיש לו ללוי
חלק בהן שאם הוא לוי עני נוטל פסיא:
דברירך ידיו בשריא, פירש
בקינותם ותלמידי פוסלת
בקדשים דכמיט ולקח הכהן צענין
שחא לקחה בעצמו של כהן ואל"ת
והא גבי לולב לא אמרין הכי בפרק
לולב הגזול (פסוק דף ג') גבי לא
ליקוט אינש לולב צסודל רבא
למך לקחה על ידי ד"א שמה לקחה
ומיך ר"י דהמס מיירי בלחוח הלולב
על ידי סודר ענין ג' כהן כגון שכן
הלולב בסודר ואח"כ בסודר שהסודר
מסייע להחזיק וכי האי גוונא לא היא
תלמיט וכן משמע מהא שחא שמתא
דכמיט מיירי דהא קאמר המס לא
ליהדוק אינש לולבא בהושענא דלמלא
נחרי טרפי והיו כחליה רבא אמר
מין צמיו אינו חוץ משמע דנשאינו
מינו חוץ והיינו משום דהא הוא
כעין דשמעין דכרין ידיו בשריא
דכי האי גוונא שייכא תלמיט:

חרין עלך מקום שנהגו

כהנים גדולים וביניהן יזכרין וחתניהם אמרכלין ועבדיהן חובטין את העם
במקלות יתנו רבנן ארבע צווחות צווחה עורה ראשונה צאו מכאן בני עלי
שטימא היכל ה' ועוד צווחה צא מיכן ישישכר איש כפר ברקא שמכבר
את עצמו ומחלל קדש שמים דהוה כריך ידיו בשריא ועבד עבודה
ועוד צווחה העורה שאו שערים ראשיכם ויכנסו ישמעאל פן פאיבי
תלמידיו של פנחם וישמש בכהונה גדולה ועוד צווחה העורה שאו שערים
ראשיכם ויכנסו יוחנן בן גוריון תלמידו של פנחם וימלא כרסו מקדש שמים
אמרו עליו על יוחנן בן גוריון שהיה "אוכל ג' מאות עגלים ושותה ג' מאות
גרי יין ואוכל ארבעים סאה גזלות בקינות סעודה אמרו כל ימיו של יוחנן
בן גוריון לא נמצא נותר במקדש מאי סלקא ביה ביששכר איש כפר
ברקא אמרי מלכא ומלכתא הוה יתבי מלכא אמר גריא יא ומלכתא אמרה
אימרא יא אמרו מאן מוכח כהן גדול דקא מסיק קרבנות כל יומא אתא איהו
אחוי

דלס, דופי: קורו, מחזרין. עוביו של אלן קרי קורה: בייפוס. כהן גדול היה וכן כולן (ו) והיו להן עבדים חמשים וחמשים את העם:

אלתן. מקלותיהן כמו לא באלה ולא כדומה במסכת שבת (דף סג.) לחישפן. יועי רע: קולמוסין. שהיו כותבין איגרות לרעה: אמרכלים. אמר
כולו. על פיו נחתך כל לורץ הקדש: שטימא. כדכמיט (שמואל א ג.) אשר ישכנון את הנשים: כריך ידיו בשריא. וימלא פוסלת בקדשים
דבעיין ולקח הכהן (י) שיק בעלמא ועוד דביון הוא: ישמעאל בן פאיבי. כשר היה אצל אנשי ביתו היו צעלי ורוע: שלם מאוס עגלין. שהיה
מגדל בביתו דהיום הכהן: מאי סלקא ביה. מה גמול שחלל: מלכא ומלכתא. מלכי בית חשמונאי: גריא יא. גדי טוב למאכל יותר מן הכבש:

יחסיא הנ"ל משנה כהן בני ועי' במלכות הפסוק מלך.

הכי גרסינן נימא תלפת תנאי הוה לא כרי תנאי הוה תנא קמא דרבי
יוסי היינו ר' שמעון ותנא קמא דרבי שמעון היינו רבי יוסי ומאי אף
אקמייתא: לימא תלפת תנאי הוה. תנא קמא דר' יוסי ללפת ולכרוב
ולא לקפלוט ותנא קמא דרבי שמעון
ללפת ולקפלוט ולא לכרוב ורבי

נימא תלפת תנאי הוה לא כרי תנאי הוה ותנא
קמא דר' שמעון היינו ר' יוסי ותנא קמא דר'
יוסי היינו ר' שמעון ומאי אף אקמייתא ת"ר
בן בורחין נתן פיה לירק ובא אביו ומצאן
לעניים שהיו טעונין ירק ועומדין על פתח
הגינה אמר להם בני השלישי מעליכם ואני
נחנין לכם כפליים במעושר לא מפני שעיני
צרה אלא מפני שאמרו חכמים אין נחנין
פיה לירק למה ליה למימרא להו לא מפני
שעיני צרה כי היכי דלא לימרו דחויי קא
מרחי לן ת"ר בראשונה היו מנחין עורות
קדשים בלשכת בית הפרוה לערב היו
מחלקין אותן לאנשי בית אב והיו בעלי
זרעות נוטלין אותן בבורע "התקינו שיהיו
מחלקין אותן מערב שבת לע"ש דאיתין
כולהו משמרות ושקלן בהרדי ועדיין היו
גדולי כהונה נוטלין אותן בבורע עמרו בעלים
והקדישם לשמים אמרו לא היו ימים מועטים
עד שהיו את ההיכל כולו במבלאות של
זהב שהן אמה על אמה כעובי דינר זהב
ולרגל היו מקפלין אותן ומנחין אותן על גב
מעלה בהר הבית כדי שיהו עולי גלים רואין
שמלאכתם נאה ואין בה (דלס) תנא אבא
שאלו אמר קורות של שקמה היו ביריחו והיו
בעלי זרעות נוטלין אותן בבורע עמרו בעלים
והקדישם לשמים עליהם ועל כיצא בהם
אמר אבא שאלו בן כמניט משום אבא יוסף
בן חנין אוי לי מבית חנין אוי לי מאלתן
אוי לי מבית חנין אוי לי מאלתן אוי לי מבית
ישמעאל בן פאיבי אוי לי מאגורפן שהם

כהנים גדולים וביניהן יזכרין וחתניהם אמרכלין ועבדיהן חובטין את העם
במקלות יתנו רבנן ארבע צווחות צווחה עורה ראשונה צאו מכאן בני עלי
שטימא היכל ה' ועוד צווחה צא מיכן ישישכר איש כפר ברקא שמכבר
את עצמו ומחלל קדש שמים דהוה כריך ידיו בשריא ועבד עבודה
ועוד צווחה העורה שאו שערים ראשיכם ויכנסו ישמעאל פן פאיבי
תלמידיו של פנחם וישמש בכהונה גדולה ועוד צווחה העורה שאו שערים
ראשיכם ויכנסו יוחנן בן גוריון תלמידו של פנחם וימלא כרסו מקדש שמים
אמרו עליו על יוחנן בן גוריון שהיה "אוכל ג' מאות עגלים ושותה ג' מאות
גרי יין ואוכל ארבעים סאה גזלות בקינות סעודה אמרו כל ימיו של יוחנן
בן גוריון לא נמצא נותר במקדש מאי סלקא ביה ביששכר איש כפר
ברקא אמרי מלכא ומלכתא הוה יתבי מלכא אמר גריא יא ומלכתא אמרה
אימרא יא אמרו מאן מוכח כהן גדול דקא מסיק קרבנות כל יומא אתא איהו
אחוי

דלס, דופי: קורו, מחזרין. עוביו של אלן קרי קורה: בייפוס. כהן גדול היה וכן כולן (ו) והיו להן עבדים חמשים וחמשים את העם:

אלתן. מקלותיהן כמו לא באלה ולא כדומה במסכת שבת (דף סג.) לחישפן. יועי רע: קולמוסין. שהיו כותבין איגרות לרעה: אמרכלים. אמר
כולו. על פיו נחתך כל לורץ הקדש: שטימא. כדכמיט (שמואל א ג.) אשר ישכנון את הנשים: כריך ידיו בשריא. וימלא פוסלת בקדשים
דבעיין ולקח הכהן (י) שיק בעלמא ועוד דביון הוא: ישמעאל בן פאיבי. כשר היה אצל אנשי ביתו היו צעלי ורוע: שלם מאוס עגלין. שהיה
מגדל בביתו דהיום הכהן: מאי סלקא ביה. מה גמול שחלל: מלכא ומלכתא. מלכי בית חשמונאי: גריא יא. גדי טוב למאכל יותר מן הכבש:

יחסיא הנ"ל משנה כהן בני ועי' במלכות הפסוק מלך.

(6) [תוספתא פ"ג י"ו]
(7) [תוספתא תמנא פ"ג י"ו]
(8) [תוספתא פ"ג י"ו]
(9) [תוספתא פ"ג י"ו]
(10) [תוספתא פ"ג י"ו]
(11) [תוספתא פ"ג י"ו]
(12) [תוספתא פ"ג י"ו]
(13) [תוספתא פ"ג י"ו]
(14) [תוספתא פ"ג י"ו]
(15) [תוספתא פ"ג י"ו]
(16) [תוספתא פ"ג י"ו]
(17) [תוספתא פ"ג י"ו]
(18) [תוספתא פ"ג י"ו]
(19) [תוספתא פ"ג י"ו]
(20) [תוספתא פ"ג י"ו]
(21) [תוספתא פ"ג י"ו]
(22) [תוספתא פ"ג י"ו]
(23) [תוספתא פ"ג י"ו]
(24) [תוספתא פ"ג י"ו]
(25) [תוספתא פ"ג י"ו]
(26) [תוספתא פ"ג י"ו]
(27) [תוספתא פ"ג י"ו]
(28) [תוספתא פ"ג י"ו]
(29) [תוספתא פ"ג י"ו]
(30) [תוספתא פ"ג י"ו]
(31) [תוספתא פ"ג י"ו]
(32) [תוספתא פ"ג י"ו]
(33) [תוספתא פ"ג י"ו]
(34) [תוספתא פ"ג י"ו]
(35) [תוספתא פ"ג י"ו]
(36) [תוספתא פ"ג י"ו]
(37) [תוספתא פ"ג י"ו]
(38) [תוספתא פ"ג י"ו]
(39) [תוספתא פ"ג י"ו]
(40) [תוספתא פ"ג י"ו]
(41) [תוספתא פ"ג י"ו]
(42) [תוספתא פ"ג י"ו]
(43) [תוספתא פ"ג י"ו]
(44) [תוספתא פ"ג י"ו]
(45) [תוספתא פ"ג י"ו]
(46) [תוספתא פ"ג י"ו]
(47) [תוספתא פ"ג י"ו]
(48) [תוספתא פ"ג י"ו]
(49) [תוספתא פ"ג י"ו]
(50) [תוספתא פ"ג י"ו]

לח' וללפת ולכרוב ולקפלוט: לא.
ת"ק דר' שמעון הוא ר' יוסי ות"ק
דר' יוסי הוא ר' שמעון ומאי אף
דקאמרי מרזויהו אקמייתא דתנא קמא
דידיה קיימי דהיינו אלפת דקאמר תנא
קמא דרבי יוסי ללפת ולכרוב וקאמר
לח' רבי יוסי אף לקפלוט כמו ללפת
אצל לכרוב לא ותנא קמא דרבי שמעון
נמי הכי קאמר ללפת ולקפלוט כרבי
יוסי וקאמר לח' רבי שמעון אף לכרוב
כמו ללפת אצל לקפלוט לא דהיינו
כתנא קמא דר' יוסי: בן כוהנין. שם
אביו כוהנין: כפליים כמנועש גרסי.
אני אתן לכם כפליים שיש לכם עכשיו
פיה אתן לכם חולין מתוקינן ומעושרין:
אין נוסנין פיה לירק. משום דמפקע
ליה ממעשר דכמיט (דכמיט ד) ובה
הלוי כי אין לו חלק ומחלה עמך מי
שאלו לו מחלה עמך חייב לעשר יא
פיה שיש לו מחלה עמך דהפקר ניהו
וכן כשיטות דהפקר פטור ממעשר
דכמיט (שמות כג) ואכלו אביוני עמך
וימסר תאכל חית השדה מה חיה
אוכלת ופטורה ממעשר אף אביונים
פטורין מן המעשר: למס ליה למימר
לכן לא מפני כר. הא קא יהיב להן
כפליים ומיחא חו דלף עין צרה היא:
דלא ימירו דחויי מדחי לן. ולא יתן
לנו כלום דמה לו ליתול זו וליתן פי
שנים לפיך הולך לפרש להן טעמא
של דבר: עורות קדשים. עור עולה
וחטאות ואשמות וקרבנות יצור
שמתחלקין עורות קדשי הקדשים
לכניהם דכמיט (ויקרא י) עור העולה
אשר הקריב וילפינן בזה (דף ק:)
מעולה כל עורות קדשי קדשים:
ולעבר. שכל יום היו מחלקין אותן
לאנשי בית אב שעבדו היום שהמשמר
היה חלוק לששה בתי אבות לששה ימים
ומה שניע ליומן הן מרובות הן מועט
הוא נוטל אע"פ שיש יום שמרבים
היחידים להביא ביום זה מחזירו:
בעלי זרועות. שהיו ככהנים חוקים
מחזיריהם: לערב שבת. דכולי משמרה
מיהו המס ולא יתנו לבעלי זרועות
ליתול זרועות: גדולי כהונה. שרים
שבהן: עמדי בעלים. כל כהני משמרות
יחד והקדישם לנדר הבית: כשר
הכנים. דתנה פניה חוץ לעורה ויש
שם מעלות כדאמרין ב"ק דיומא

דיומא כריך ידיו
בשריא. מי שאל ילמן
ידו כשר ונדר (ביריות)
כח. בקינות סעודה.
למא אילתו (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones